

toestemming zou bestaan uit het volgende, 2024 (Jaars) Hangevoeld

VOORWOORD

250 JAAR EN SPRINGLEVEND

In het voor u liggende jaarverslag zult u alleen maar positieve berichten lezen. Nog nooit heeft Pictura met zoveel culturele, politieke, sociale en educatieve instanties binnen één jaar samengewerkt. Het kan dan ook niet anders dan dat Pictura een springlevende en gerespecteerde partner is voor velen. We hebben dit kunnen doen met een iets uitgebreid personeelsbestand en de, in veel gevallen, vrijwillige inzet van onze leden en partners.

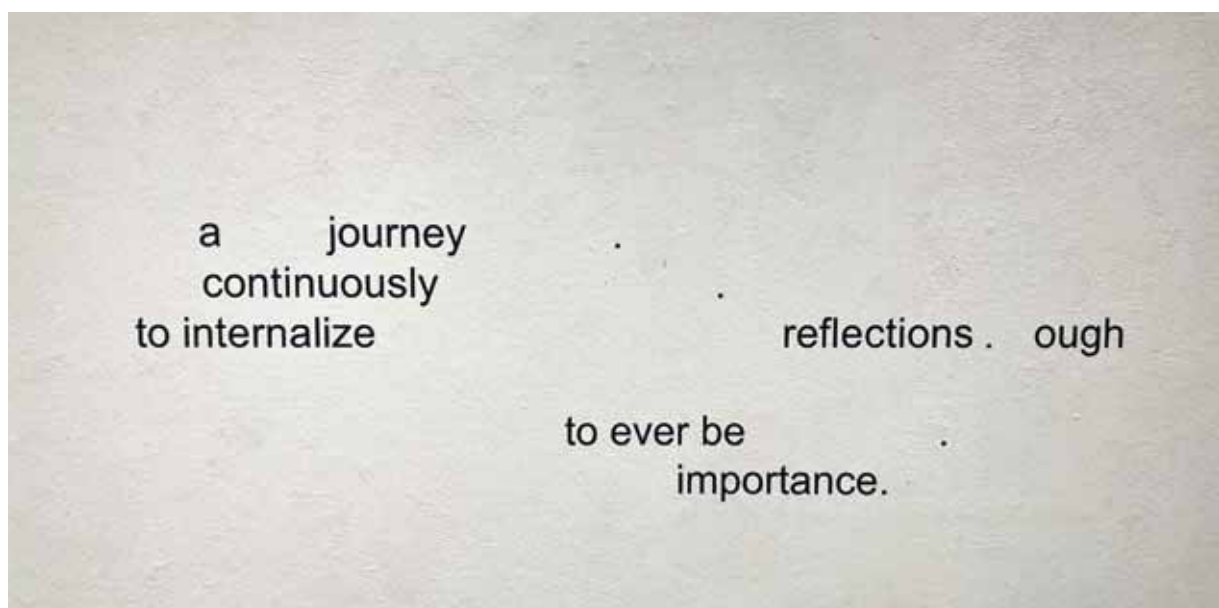
In nauw overleg met de gemeente Dordrecht zoekt Pictura naar mogelijkheden om ook in de toekomst de continuïteit van haar activiteiten te verzekeren. Gezien de, door de politiek, nu reeds aangekondigde bezuinigingen zal dat het uiterste van onze financiële en bestuurlijke inzet en kennis vragen. Maar ook in dit geval ben ik overtuigd geraakt van het potentieel binnen en rond Pictura. Het potentieel binnen haar leden, binnen de Tentoonstellings- en Ballotagecommissie, het bestuur en de zakelijke leiding vanuit het kantoor.

De beleidspunten die het bestuur van belang acht voor de continuïteit van Pictura raken aan de speerpunten die de gemeente Dordrecht als subsidieverstrekker hanteert, zoals: talentontwikkeling, diversiteit, inclusie, kansengelijkheid, publieksverbreding, bijdrage levendige stad en duurzaamheid.

Het aantal bezoekers dat dit jaar tentoonstellingen, performances, kunstenaarsgesprekken en presentaties, film of andere activiteiten bezocht in Pictura is opnieuw toegenomen en bedroeg 7.272. Een flinke verhoging ten opzichte van het jaar 2023 en daarmee zet de stijging van de afgelopen jaren door.

Pictura is een levende kunstorganisatie, die onderdak biedt aan kunstenaars, ze opleidt, hun kennis verspreidt en haar leden en anderen uit de kunstenaarswereld mogelijkheden biedt om te experimenteren en werk te exposeren. Dit alles kan dankzij twee imposante tentoonstellingsruimtes; een vernieuwde bar annex bibliotheek en een ledenruimte annex foyer. Daarnaast beschikt Pictura over een grafisch atelier. In die zin kunnen we spreken van een totale kunstenaarsbeleving. Pictura is in de vele jaren van haar bestaan doorontwikkeld en een volstrekt unieke kunstervaring geworden.

Hans Jansen Manenschijn
voorzitter

^ left over Derde Zaal / De Verplaatsing / Frans van Lent en Marita Bullmann
voorblad: *De feestviering zou bestaan uit het volgende* / Selma Hengeveld / Escaleren / Experimentele Projectweken XL
achterblad: *Faraway so Close* (left over) / Lau Man- Pan / Escaleren / Experimentele Projectweken XL

INHOUDSOPGAVE

	VOORWOORD	
1	INLEIDING	4
2	PODIUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST	6
3	SAMENWERKING	20
4	AANDACHTSPUNTEN / SPEERPUNTEN	25
5	BALLOTAGE COMMISSIE	28
6	PUBLIEKSBEREIK	28
7	ACTIVITEITEN & EDUCATIE	29
8	WERK IN UITVOERING	31

bijlage:

EXPLOITATIEREKENING 2024

kleinholz panoramafoto / Hans de Jong / 28.09.2024 / Picturaleden op en om het bordes van Pictura

1 INLEIDING

2024 was een memorabel jaar, een heel feestelijk jaar voor Pictura! Wat begon als een initiatief van vier bevriende kunstenaars c.q. kunstliefhebbers die met elkaar wilden tekenen, ervaringen delen en (hun) kunstwerken beschouwen, groeide uit tot het Teekengenootschap dat inmiddels 250 jaar een solide bijdrage levert aan het culturele leven in Dordrecht. De kunstuitingen beperken zich al lang niet meer tot tekenen; de beeldende kunst kent inmiddels een gevarieerd palet aan disciplines. Het zijn die ontwikkelingen in de hedendaagse kunst die Pictura op de voet volgt, door kunstenaars de ruimte te bieden om te exposeren, te performen en een ieder die erin is geïnteresseerd er deelgenoot van te laten zijn. In de vele jaren van haar bestaan is het Pictura niet altijd voor de wind gegaan, maar linksom of rechtsom, altijd wist men het tij te keren, met de focus op de actuele kunst en de kunstenaars. In welke hoedanigheid je ook naar kunstwerken kijkt, als kunstenaar, als curator, als liefhebber of als koper, het effect van kunst blijft onveranderd: het nodigt uit tot kijken en overdenken, het stemt vrolijk, het bevraagt, verwondert, verbreedt je kijk op de wereld van alledag.

Bij een jubileum hoort een programma dat extra aandacht verdient. Dát is er gekomen. Onze reguliere programmering werd gevuld met bijzondere tentoonstellingen en activiteiten. Daarnaast is een werkgroep, Pictura 250 onder leiding van Hans Spijt, in 2023 gestart met de voorbereidingen voor een extern programma. Vertegenwoordigers van diverse collega-instellingen zijn benaderd en waren direct bereid een bijdrage te leveren. Onder het kopje 'Samenwerking' meer daarover.

Hoe leuk een feestje ook is, zeker één dat een heel jaar duurt, het betekent niet dat het bestuur de aandacht moet laten afleiden van taken die essentieel zijn voor (het toewerken naar) een gezonde organisatie. Na enige jaren waarin het bestuurlijke en organisatorische fundament van Pictura kwetsbaar was, begint het ingezette professionaliseringstraject zijn vruchten af te werpen. Het bestuur is, na instemming met de voordracht door de ALV, begin 2024 uitgebreid en heeft een 'verjongingsslag' gemaakt, commissies zijn weer voltallig en sinds februari dit jaar ondersteunt een assistent (0,45 fte) de zakelijk leider (0,7 fte). Dit laatste moet leiden tot een acceptabele werkdruk en moet de continuïteit van het artistieke proces garanderen.

Onze financiële positie blijft onverminderd aandacht vragen, zeker nu fikse bezuinigingen zijn aangekondigd die, dat is nagenoeg zeker, ook de cultuur sector zullen raken; 2026 wordt algemeen bestempeld als het 'ravijnjaar'. Dat jaar eindigt de oude financieringssysteem van de rijksoverheid voor provincies en gemeenten en pas het jaar erop start het nieuwe systeem. Deze overgangperiode zorgt voor een jaar van financiële onzekerheid waarin gemeenten aanzienlijk minder inkomsten van het rijk kunnen krijgen, met gemeentelijke bezuinigingen als gevolg.

Het bestuur is gestart met het onderzoeken van mogelijkheden om de financieringsmix te verbreden en daarmee extra inkomsten te genereren, kortom minder afhankelijk te zijn van de gemeentelijke subsidie als enige substantiële inkomstenbron. Dat tijdens de ALV in december vanuit de leden diverse suggesties werden geopperd om de financiële positie te versterken stemt positief en geeft vertrouwen. Het geeft aan dat, net als in eerdere tijden waarin het moeilijk was, leden er de schouders onder willen zetten omdat Pictura méér is dan louter een tentoonstellingsruimte. Het is een vereniging waarmee men, elk met eigen motivatie, verbonden wil zijn. Of beter gezegd verbonden met – het mag wel een keer benoemd in dit verslag – de oudste nog actieve kunstenaarsvereniging van Nederland, die in 250 jaar al vele bekende kunstenaars onder haar leden heeft geteld. Zo'n vereniging is de moeite waard om te steunen. Op naar het volgende jubileum!

Something unusual is going on / Marieke Gelissen & Wie zaait zal oogsten / Maartje Meerman / Penning 2.0

opening Salon der Leden / Marleen Oud en Geerten Ten Bosch

SCALPERN

31 KUNSTENAARS 2,5 DAG IN SITU IN PICTURA

03.01-21.01.2024

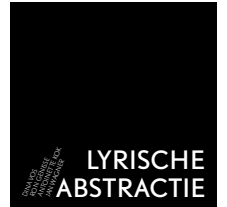
PICTURA / PODIUM HEDENDAAGSE KUNST

Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

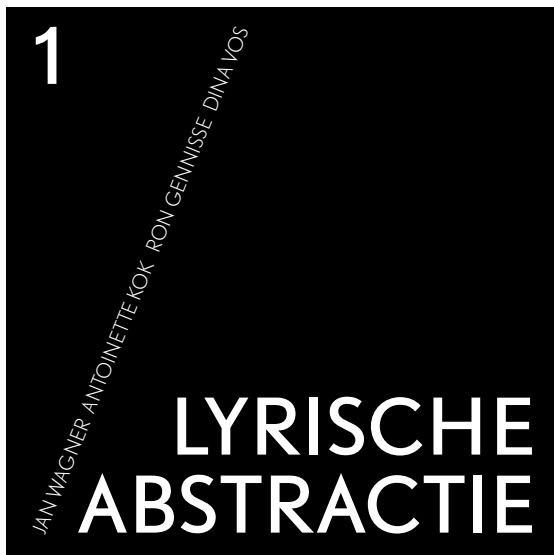
Lucia Nimcová Dirk Paesmans Aalt van de Glindt Ilja den Holla
nder Hamidel Karbouh Roder ick Laperdrix Alex Meijerman

HUIS CLOS

03.02-10.03.2024

PICTURA / PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

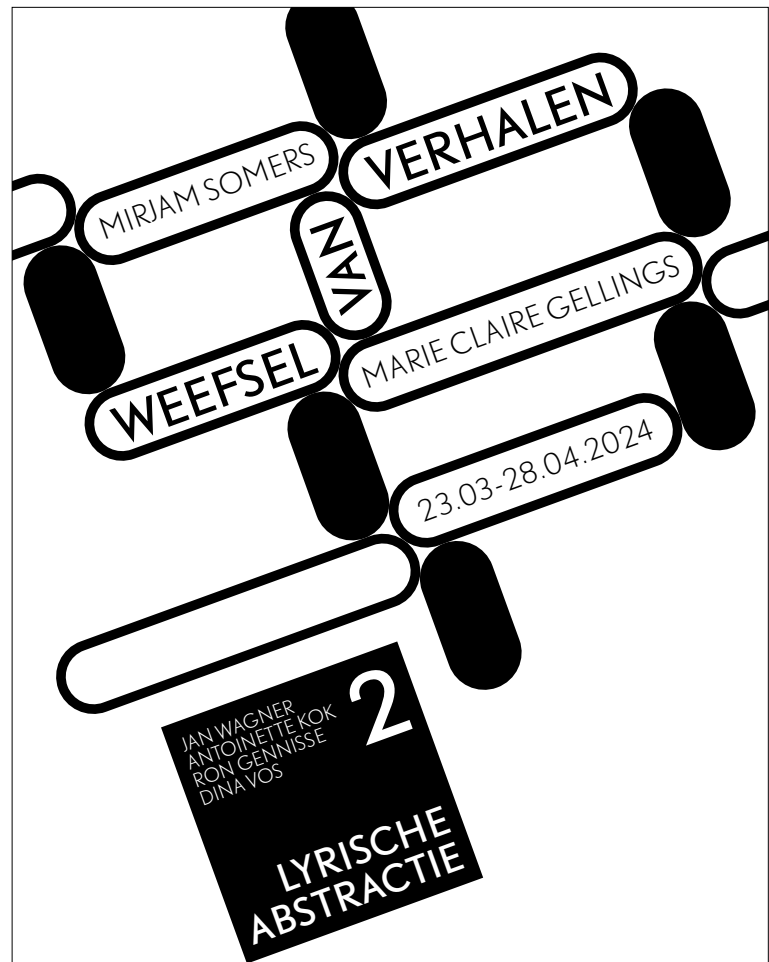
03.02
10.03
2024

nder Hamidel Karbouh Roder ick Laperdrix Alex Meijerman
Lucia Nimcová Dirk Paesmans Aalt van de Glindt Ilja den Holla

HUIS CLOS

PICTURA / PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

PICTURA / PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

2 PODIUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST

Het programma voor het jubileumjaar 2024 stond, meer nog dan anders, vol van activiteiten. In de zalen waren dit jaar twaalf tentoonstellingen en presentaties te zien waaraan maar liefst 164 kunstenaars hebben deelgenomen. Zoals altijd vertegenwoordigden zij een breed spectrum aan disciplines; naast beelden de kunst onder andere performances, muziek, poëzie. Niet alleen leden maakten gebruik van het podium dat Pictura biedt, ook niet-leden. En naast lokale ook (inter)nationale kunstenaars, pas afgestudeerd of (zeer) ervaren. Criterium is 'kwaliteit'.

De Salon der Leden, de tweejaarlijkse tentoonstelling waaraan uitsluitend leden kunnen deelnemen, kreeg een héél bijzondere invulling. Naast de 'traditionele' Salon die gedurende enkele weken alle zalen Binnen vulde en heel feestelijk – met een culinair tintje – opende in het weekend voorafgaand aan de officiële oprichtingsdatum van 1 oktober, is Pictura voor deze (jubileum)editie ook naar Buiten gegaan. Geïnspireerd door *Chambres d' Amis* in Gent (1986) werkten Geerten Ten Bosch en Marleen Oud, ondersteund door Anja Kok en Miriam Kocken, het concept uit naar een Dordtse variant. Bewoners van historische huizen, eigenaren van winkels en werkplaatsen in de binnenstad werden benaderd en geënthousiasmeerd om kunstenaars en hun werken te ontvangen en – het unieke aan het concept – de deuren te openen voor geïnteresseerd publiek. Met zorg werden Salondeelnemers 'gekoppeld' aan locaties en hun eigenaren, waarbij de dialoog tussen het werk en het tijdelijke onderkomen het uitgangspunt vormde. De inspanning resulteerde in twee kunstroutes met elk zo'n 26 adressen, te bezoeken op respectievelijk 12 & 13 (route 1) en op 26 & 27 oktober (route 2). Zonder overdrijving mogen we stellen dat deze Salon Buiten een groot succes is geworden. Alle dagen bezochten tussen 11 en 17 uur vele liefhebbers de locaties en gingen in gesprek met de aanwezige kunstenaar(s). Ook de locatie-eigenaren hebben de openstelling van hun panden als positief ervaren, zo bleek tijdens de borrel na afloop in Pictura. De speciale editie van de Salon leverde een extra winnaar op: de publieksprijzen van de Salon Buiten gingen naar Emanuela Slanzi (route 1) en naar Float (route 2). De onafhankelijke (vak) jury bestaande uit Jojanneke Gijsen, Onno Poesz en Helma Vlemmings kenden de PicturaPrijs 2024 toe aan Evelien de Jong.

Foto in reprise: bij het 150-jarig jubileum werd een foto gemaakt van alle werken-de leden, poserend op het bordes van Pictura. Voorafgaand aan de opening van de Salon der Leden op 28 september is opnieuw een foto gemaakt met eenzelfde opstelling ter gelegenheid van de 250^e verjaardag.

Finissages sluiten een tentoonstelling met een feestelijk tintje af. Aan de beëindiging van de tentoonstellingen *Projectweken XL/Escaleren*, *Huis Clos*, *Weefsel van Verhalen*, *Lyrische Abstractie 2*, *De Verplaatsing*, *How to End* en *I am not your friend, I am not your enemy* werd zo'n extra element toegevoegd.

Huis Clos, *How to End* en *I am not your friend, I am not your enemy* zijn afgesloten met een kunstenaars-gesprek, waarin uiteraard ook de bezoekers zich hebben kunnen mengen. 'Wat inspireert de makers; voor welke uitdagingen komen ze te staan tijdens het creatieve proces; wanneer is 'goed' 'goed genoeg' of kun je daar nooit van spreken....?' het zijn vragen als deze die regelmatig aan bod komen.

Onder de naam DUOTOON waren er opnieuw kunstenaarpresentaties geprogrammeerd. Verspreid over het jaar hebben een viertal edities plaatsgevonden. Een volledig overzicht van de finissages, kunstenaarsgesprekken en -presentaties zijn verder in dit verslag te lezen.

TENTOONSTELLING MET ONVERWACHT GEVOLG

In het voorjaar presenteerde Frans van Lent als winnaar van de PicturaPrijs 2022 zijn project *De Verplaatsing*. De getoonde werken – video, foto, geluid, tekst – zijn ontstaan tijdens zijn reizen per trein, auto en te voet; de weergave van het reizen zélf stond hierin centraal. Voor de Derde Zaal had Frans vijf internationale kunstenaars uitgenodigd om vanuit hun woonplaats naar Dordrecht te reizen en dit te verbeelden in een werk. Iedere week presenteerde een van de gastkunstenaars het resultaat. Zo ook John G. Boehme uit Victoria. Hij reisde vanuit Canada met in zijn bagage twee 13^e-eeuwse drinkbekers. De kruikjes waren in de veertiger jaren van de vorige eeuw opgegraven bij Huis Te Merwede en later verkocht aan een Amerikaanse antiquair: de vader van John G. Boehme. Uitgenodigd als gastkunstenaar in Pictura besloot hij de van oorsprong Dordtse bekers plus het originele verkoopdocument mee te nemen naar hun 'thuisbasis'. Na *De Verplaatsing* heeft Boehme de drinkbekers officieel overgedragen aan de afdeling Archeologie binnen het Dordrechts Museum.

Gefeliciteerd! / Marijke Breuers & 1:4 / Joep Brouwers & *Binnenshuis een boom* / Aleida van Dijk / Escaleren!

----- / Karina Puufin & Annelies Toebes, Babette Kleijn & Jolanda Linssen aan het werk / Escaleren!

Moe / Aalt van de Glind/ Huis Clos

Paradise (serie 2018-2020) / Roderick Laperdrix & Ooghoogte 1 / Hamid el Kanbouhi / Huis Clos

03.01–21.01

kunstenaars

ESCALEREN / EXPERIMENTELE PROJECTWEEKEN XL

3 t/m 5.01: Helmut en Abe Smits | Joep Brouwer | Marijke Breuers | Mel Chan | Robin Becker, mmv Esther van Zoelen, Doni Dubbeldam, Jolande Vermeulen, Babs van Hugten en Sven Schrandt

8 t/m 10.01: Aleida van Dijk | Lee Mc Donald | Lío Spinnewijn | Polina Shuvalova | Puck Kroon

10 t/m 12.01: Ingrid Adriaans | Karina Puuffin | Lau Man-Pan | Lotte Werkema | Yawen Fu

15 t/m 17.01: Annelies Toebees | Babette Kleijn | Merel Roijaards | Roos van Geffen | Sjors Smit

17 t/m 19.01: Gwen Stok | Jolanda Linssen | Selma Hengeveld | Tina Urban | Trickster

performers 21.01: Engel Pluck & Uli Kürner | Flore Muuse & Minas Vakaloudis | Gretha Hengst & Kaltoum Boufangacha | Lío Spinnewijn

bezoekers

391

De start van Pictura's 250-jarig bestaan, jubileumjaar 2024, staat in het teken van een grootse make-over: in beeld, geluid, licht en performance. Meer dan 110 aanmeldingen kwamen binnen op de Open Call Escaleren bij Pictura! 31 Enthousiastelingen, kunstenaars met lef, leden en niet-leden in alle mogelijke disciplines, zijn geselecteerd om in vijf periodes van elk twee-enhalve dag op locatie te komen werken in de uitdagende ruimtes van Pictura. Ze laten zich inspireren door het gebouw zélf; de gevel, de gangen, de trappen, de zalen, het licht en eventueel ook door wat er al aan werk van anderen ontstaan is. Met als resultaat een zich gaandeweg zelf scheppende, onvoorspelbare tentoonstelling, die zondag 21 januari feestelijk wordt afgesloten met een vijftal performances.

03.02–10.03

kunstenaars

HUIS CLOS - de blik naar binnen gericht

Aalt van de Glind | Ilja den Hollander | Hamid el Kanbouhi | Roderick Laperdrix | Alexa Meyerman | Lucia Nimcová | Dirk Paesmans

bezoekers

949 (samen met Lyrische Abstractie 1)

De titel is ontleend aan hét theaterstuk *Huis Clos* van Jean Paul Sartre (Met gesloten deuren). In de tentoonstelling komt werk van zeven kunstenaars samen die zich richten op het verblijf in afgesloten ruimtes en de psychologische en emotionele effecten die dat oproept. Veel kunstenaars hebben zich laten inspireren door afgesloten ruimtes, zowel in het verleden als in het heden. Kunstwerken verbeelden isolatie, opsluiting of angst, maar evenzeer aan de orde zijn bescherming, intimiteit en vrijheid. De onderlinge spanning tussen de werken is voelbaar of is er ook verbondenheid?

Een tentoonstelling met een gevoel van claustrophobia (claustrofobie/euphoria). Met uitgesproken werken in verschillende disciplines.

03.02–10.03

kunstenaars

LYRISCHE ABSTRACTIE 1

Jan Wagner | Antoinette Kok | Ron Gennisse | Dina Vos

bezoekers

949 (samen met Huis Clos)

LICHT, WARMTE, ONEINDIGHEID, DUISTERNIS, KOUDE, VERGANKELIJKHEID

De kunstenaars in deze tentoonstelling baseren zich in hun werk niet op de logica van de fysiek waarneembare werkelijkheid, maar op de gevoelservaring die daaraan wordt beleefd. Hierbij speelt de intuïtie een belangrijke rol, niet als iets irrationeels, maar als een gevoel dat is gebaseerd op jarenlange ervaring.

Dina Vos vindt inspiratie in de natuur. Vanuit haar fascinatie voor vorm en ordening schept zij ruimte voor haar natuurervaring met tijd, herinnering en stilte. **Antoinette Kok** vindt haar inspiratie in de muziek. Een op herinnering en ervaring gebaseerd vertrouwen geeft voeding aan ritmische, muzikale creaties. **Jan Wagner** is gefascineerd door de extra dimensie die de tijd aan de werkelijkheid verleent. Het werk van **Ron Gennisse** vindt zijn oorsprong in het zoeken naar vrijheid en het al dan niet vinden daarvan.

Jan Wagner / Lyrische Abstractie 1

Het huis van mijn herinneringen / Marie Claire Gellings / Weefsel van Verhalen

Silent Sirens / Mirjam Somers / Weefsel van Verhalen

Daily Drawings / Mirjam Somers & (in spiegel) Marie Claire Gellings / Weefsel van Verhalen

23.03–28.04

WEEFSEL VAN VERHALEN

kunstenaars
bezoekers

Marie Claire Gellings | Mirjam Somers
781 (samen met Lyrische Abstractie 2)

Weefsel van Verhalen verbindt de schijnbare tegenstellingen tussen het werk van Mirjam Somers en Marie Claire Gellings. Op het eerste gezicht lijken de twee benaderingen van werk en expositie ver uit elkaar te liggen, maar als je de expositie onbevangen kan ontvangen merk je hoe niet alleen de afzonderlijke verhalen geweven zijn, maar ook hoe de beide werelden met elkaar verbonden worden.

Marie Claire Gellings / Het huis van mijn herinneringen

Verzamelde herinneringen, dat is het materiaal, het weefsel waar ik mee werk. Het weefgetouw waarop ik het maak ben ik, zijn mijn handen, de handen werken en wat komt eruit? Het patroon van mijn manier van kijken en ondergaan, de lagen in mijn werk, de lagen in wat ik zie, de lagen in textiel. In *Weefsel van Verhalen* dwaalt de bezoeker door mijn visuele geheugen. De gordijnen bepalen de route, de verspreide objecten vertellen de verhalen, de kijker maakt de verbindingen.

Mirjam Somers / Silent Sirens

300 tekeningen over mensen en andere dieren, gemaakt tijdens de covidpandemie, vormen het uitgangspunt voor het project *Silent Sirens*. De zoektocht naar de verhalen achter deze tekeningen hebben geleid tot een installatie die voortdurend in ontwikkeling is en naast tekeningen uit maquettes, filmscenes en muziek bestaat. De installatie vormt de prelude van het meerjarige, omvangrijke filmproject *Silent Sirens*. In *Weefsel van Verhalen* toont Somers de nieuwste fase van haar zoektocht met onder andere een nieuwe filmscene ontwikkeld in samenwerking met muzikant Gerwin Luijendijk.

23.03–28.04

LYRISCHE ABSTRACTIE 2

kunstenaars
bezoekers

Jan Wagner | Antoinette Kok | Ron Gennisse | Dina Vos
781 (samen met Weefsel van Verhalen)

DUISTERNIS, KOUDE, VERGANKELIJKHEID, LICHT, WARMTE, ONEINDIGHEID

De kunstenaars in deze tentoonstelling baseren zich in hun werk niet op de logica van de fysiek waarneembare werkelijkheid, maar op de gevoelservaring die daaraan wordt beleefd. Hierbij speelt de intuïtie een belangrijke rol, niet als iets irrationeels, maar als een gevoel dat is gebaseerd op jarenlange ervaring.

Dina Vos vindt inspiratie in de natuur. Vanuit haar fascinatie voor vorm en ordening schept zij ruimte voor haar natuurervaring met tijd, herinnering en stilte. **Antoinette Kok** vindt haar inspiratie in de muziek. Een op herinnering en ervaring gebaseerd vertrouwen geeft voeding aan ritmische, muzikale creaties. **Jan Wagner** is gefascineerd door de extra dimensie die de tijd aan de werkelijkheid verleent. Het werk van **Ron Gennisse** vindt zijn oorsprong in het zoeken naar vrijheid en het al dan niet vinden daarvan.

11.05–16.06

DE VERPLAATSING

kunstenaars
bezoekers

Frans van Lent | Marita Bullmann (D) | John G. Boehme (C) | Marnik Neven (B)
Andrew McNiven (UK) | Manuela Macco (I)

834

In 2022 werd tijdens de Salon der Leden de PicturaPrijs toegekend aan een videowerk van Frans van Lent. Picturaprijs winnaars krijgen een solotentoonstelling. Van 11 mei tot en met 16 juni is de tentoonstelling van Van Lent te zien, *De Verplaatsing*, waarin tekst-, foto-, geluids- en videowerken getoond worden die voortkomen uit recente reizen per trein, per auto en te voet. De tentoonstelling krijgt geen vaste vorm; zij zal voortdurend heringericht worden met – in principe – dezelfde werken. Het is een onderzoek naar vorm en betekenis, zoals binnen

Camera / Frans van Lent / De Verplaatsing

performance / John Boehme / 26.05.2024 / De Verplaatsing

Pictura Vlaggen Parade / Voorstraat Noord

Pictura Vlaggen Parade / opening / 03.08.2024

een zin door een andere volgorde van de woorden een andere betekenis kan ontstaan. Kan verplaatsing van werken inhoudelijke verschuivingen teweeg brengen?

Van Lent heeft voor de Derde Zaal elke week een andere kunstenaar uitgenodigd. Hij verzocht hen om van de reis van de eigen woonplaats naar Pictura een werk te maken. Dat werk zal telkens op zondagmiddag worden gepresenteerd. De genodigde kunstenaars zijn achter eenvolgens: Marita Bullmann – 19 mei, John G. Boehme – 26 mei, Marnik Neven – 2 juni, Andrew McNiven – 9 juni en Manuela Macco – 16 juni.

Van Lent zal de gehele periode zelf aanwezig zijn. Hij zal de voordeur openen, bezoekers ontvangen, over het werk vertellen als daar behoefte aan is, soms een kop koffie schenken en aan het eind van de dag de voordeur weer sluiten.

22.06–14.07
kunstenaars
bezoekers

TEKENEN OF GETEKEND WORDEN

diverse groepen amateur kunstenaars | i.s.m. SOC
528

Pictura bestaat 250 jaar en daarom gaan we voor deze tentoonstelling terug naar hoe het allemaal begon: met tekenen. In 'Tekenen of getekend worden' zijn de resultaten van zes verschillende, ambitieuze en educatieve projecten te zien. Van klassiek stilleven tot film en van buiten tekenen tot het gebruik van AI. De deelnemers, allen amateur, zijn jongeren, studenten, volwassenen en ouderen en de uitkomsten zijn zeer divers en bijzonder.

03.08–31.10
kunstenaars

PICTURA VLAGGEN PARADE

Anuli Croon | Paul Klemann | Joan Heemskerk | Herman Lamers | Tonio de Roover | Akmar Yvo van der Vat | Henri Jacobs | Adam Norton | Marleen Oud | Maarten Mooren | Maarten Janssen | Esther van Zoelen | Diana van Hal | Inez Odijk | Anja de Jong | Saskia Meesters Nico Parlevliet | Jeanne Rombouts | Anika Hochstenbach | Babs van Heugten | Yvonne van den Herik | Ton Kraayeveld | Theun Okkerse

bezoekers niet bekend want tentoonstelling buiten

Pictura benaderde 25 kunstenaars voor het maken van een kunstwerk in de vorm van een vlag. De kunstenaars waren vrij in hun ontwerp. De vlaggen worden als feestelijke parade aan lijnen over de Voorstraat rondom Pictura gehangen. De wapperende kunstmanifestatie zal vanaf begin augustus tot eind oktober te zien zijn.

02.09–15.09
kunstenaars
bezoekers

EXPERIMENTELE PROJECTWEEKEN #7

Engel P-Luck | Ans Vianen | Sjoerd Westbroek | Karenina de Jonge | Noëmi Hofstede
631 (samen met Penning 2.0 & Open Monumenten Dag)

Vijf kunstenaars krijgen de mogelijkheid om twee weken te werken in de zalen van Pictura. Er is geen thema, de nadruk ligt op experiment en verdieping. Dat proces wordt ondersteund door mentoren die met de kunstenaars in gesprek gaan. Gedurende de projectweken is Pictura open tijdens reguliere tijden.

01.09–15.09
kunstenaars
bezoekers

PENNING 2.0

Marieke Gelissen | Kim Streur | Maartje Meerman | Frida Berntsen | Julia Mekes | Jan Jacob Mekes | Aafke Bennema

631 (samen met Experimentele Projectweken #7 & Open Monumenten Dag)

'Pictura viert dit jaar haar 250-jarig bestaan. Naast de traditionele penning voor Pictura 250 jaar die inmiddels gerealiseerd is, zijn wij nieuwsgierig naar andere, meer hedendaagse vormen van penningen. Hoe zie jij die? Is dat een performance penning, een eet- of drinkbare penning, een onmogelijke penning, een hoorbare penning, een draagbare penning, een verdwenen penning, een opblaaspenning, een gebakken penning of iets heel anders.'

Via deze open call riep Pictura kunstenaars op hun idee in te sturen. Uit de aanmeldingen kregen 7 kunstenaars de opdracht dat idee uit te werken. Allemaal met het begrip 'penning' en waar die voor staat als uitgangspunt, zijn het zeer diverse visies, die bijzonder weinig met de traditionele penning te maken hebben.

28.09–04.11
kunstenaars

SALON DER LEDEN

Mirjam Abraas | Ingrid Adriaans | Jan Barel | Henk van den Berg | Led Brand | Wim van Broekhoven | Mia van der Burg | Edith Bons | Klaas Henk Blonk | Maartje Brockbernd Saskia van Broekhoven | Rachel Climo | Geertrui vd Craats | Ton van Dalen | Jack de Deugd Lynda Deutz | Paul van der Eerden | Float | Jeroen Fransen | Diana van Hal | Chung Hsi Han Vera Harmsen | Nico Hemelaar | Yvonne van den Herik | Helen Hietbrink | Anika Hochstenbach | Arthur van der Hoek | Robert Jan van 't Hoff | Ilja den Hollander | Frits van der Horst Margreet Huisman | Ron Gennisse | Annelies de Greef | Rinus Groenendaal | Anja de Jong Evelien de Jong | Tamara Jungnickel | Geertje Kapteijns | Erwin Keustermans | Karel Kindermans | Anja Kok | Hans Kok | Ralf Kokke | Ad Koomans | Jelle Korevaar | Rick Koren | Ton Kraayeveld | Barbara Kruyt | Trudy Kunkeler | Karin Leening | Frans van Lent | Sarah Linde Jolanda Linssen | Evert van Lopik | Maartje Meerman | Saskia Meesters | Astrid Moors Niki Murphy | Natascha van Nooijen | Inez Odijk | Marleen Oud | Nico Parlevliet | Manuela Porceddu | Jose Ras | Matthijs Reppel | Carla Roelofs | Jeanne Rombouts | Céline Schroeder Harry Schumacher | Mandy Sharabani | Anne Marie Spijker | Angy Scholten | Lidy Scholten Larisa Sjoerds | Emanuela Slanzi | Geerten Ten Bosch | Kitty van der Veer | Jolande Vermeulen | Kees Verschuren | Ans Vianen | Karin de Visser | Marisa Vorenkamp | Dina Vos Christina de Vos | Chiel Vluggen | Niels Vrijdag | Menno van der Weerd | Weide Jansen Lotte Werkema | Ad Wesseling | Albert Zwaan

bezoekers 2169 (samen met SalonBuiten 1: 705 & Salon Buiten 2: 426)

De Salon der Leden heeft in dit jubileumjaar een andere vorm dan gebruikelijk: er is de tentoonstelling in Pictura, van 29 september t/m 4 november, met de uitreiking van de PicturaPrijs en de publieksprijs. En er zijn in oktober gedurende twee weekenden (12/13 okt en 26/27 okt) twee verschillende wandelroutes langs veelal prive locaties waar dezelfde kunstenaars hun werk exposeren. U bent voor beide van harte uitgenodigd, te beginnen op zaterdag 28 september wanneer de deur van Pictura om 17 uur open gaat voor opening van de Salon/BINNEN.

16.11–22.12
kunstenaars

HOW TO END

Kris Limbach | Diana Roig | Pim Palsgraaf | Josué Amador | Peter Terrin | Kamila Wolszczak

bezoekers 752 (samen met I am not your friend, I am not your enemy)

Het is eenvoudig, aantrekkelijk en altijd spannend om aan een werk te beginnen. Alle mogelijkheden liggen open, je kunt vrij experimenteren. Je wordt niet op je vingers gekeken. Problemen worden gecreëerd, geformuleerd en bestudeerd. Oplossingen hoeven pas later te komen, en zo niet, dan is het ook geen probleem, althans dat denk je...

Toch is het een heel andere zaak om uiteindelijk een werk te beëindigen. Alle eerder gemaakte stappen blijken dan van belang, niets was vrijblijvend. Met het einde positioneer je het werk en dus ook jezelf als kunstenaar, je sluit het af, je doet daarmee een uitspraak, je zegt: dit is het en beter zal het niet worden.

Het werk wordt publiek. Je kunt erop worden afgerekend, iedereen mag er iets van vinden, iedereen vindt er ook iets van.

Salon der Leden / Salon Binnen inrichting

Salon der Leden / opening

16.11–22.12

kunstenaar

bezoekers

I AM NOT YOUR FRIEND I AM NOT YOUR ENEMY

Wim van Broekhoven

752 (samen met How to End)

‘In 2020 deed ik mee met de Experimentele Projectweken in Pictura. Ik onderzocht het begrip ‘markering’ waarbij de vriendwerkershuisjes in de Biesbosch een beeldend startpunt vormden. Het werk dat daaruit ontstaan is diende als bron voor een proces waarbij het oerbeeld ‘huis’ steeds meer een metafoor werd voor beschutting en veiligheid.’

Het uitgangspunt van ‘I AM NOT YOUR FRIEND I AM NOT YOUR ENEMY’ is de verantwoordelijkheid van de mens voor de snel groeiende klimaatcrisis. De natuur is in dit proces volledig autonoom en zal daarin haar eigen koers volgen. De mensheid verliest beschutting en veiligheid en wordt uiteindelijk als voetnoot in de geschiedenis achtergelaten.

3 SAMENWERKING

Wanneer je 250 jaar wordt, wil je er aandacht aan besteden. En natuurlijk zo veel mogelijk mensen betrekken bij je feestje. Maar... dit vraagt ook om voldoende middelen. Aan ideeën geen gebrek; anders wordt het waar het gaat om personele capaciteit en financiële middelen. Toch kwam er een programma; één waar aan diverse partijen, verenigd in de werkgroep Pictura 250, volop hebben bijgedragen. Voorwaarde voor definitieve programmering – bij activiteiten waar Pictura het risico liep – was de financiële haalbaarheid; onvoldoende dekking, betekende dat het onderdeel geen doorgang kon vinden. Gelukkig was hier nauwelijks sprake van en konden vrijwel alle activiteiten doorgaan. Met dank aan de inzet van alle betrokkenen en financiële steun van subsidieverleners kon er in de stad uitgebreid aandacht worden besteed aan het jubileum:

DORDT CENTRAAL

Vanaf het prille begin van 2024 schreef journaliste Henny de Lange wekelijks een column onder de titel *Pictura/250 jaar*. Met onderwerpen die ver teruggingen in de geschiedenis of juist actueel waren, over Picturiana van vroeger en van nu, over activiteiten van weleer en over onderdelen uit het huidige jubileumprogramma. De rubriek, die stevast opende met de zin ‘Teekengenootschap Pictura bestaat 250 jaar en is nog springlevend’ werd medio november afgesloten.

DORDRECHTS MUSEUM

Tentoonstelling *Gebroeders Van Strij – van schets tot Schilderij*. Tekeningen en schilderijen van Abraham en Jacob van Strij vormden de kern van het overzicht van niet eerder getoonde werken van leden van Pictura. De tentoonstelling werd geopend door wethouder Rik van der Linden met het plaatsen van de zilveren jubileumpenning ‘250 jaar Pictura’ in een vitrine in de tentoonstelling.

Zes Kunstbeschouwingen. Conservator oude kunst Sander Paarlberg selecteerde uit het archief ‘Teekengenootschap Pictura’ dat is ondergebracht bij het museum, tekeningen uit de beginperiode van Pictura, die hij toegelichte en besprak met de deelnemers.

FILMTHEATER DE WITT

Pictura Pictures. Iedere laatste dinsdag van de maand een film over de kunstpraktijk en de kunstenaar.

DORDTS PATRICIËRSHUIS

Pictura in the Picture; tekeningen en schilderijen van Dordtse meesters die rond 1800 Pictura-lid waren.

SOC (SAMEN ONTWIKKELEN DOOR CULTUUR)

Organisator Helen Hietbrink, coördinator in het Voortgezet Onderwijs en Picturaan, heeft kunst- en participatieprojecten in het onderwijs en in de wijken opgezet. Een rondleiding in Pictura kon daarbij niet ontbreken. De deelnemers, van jong tot senior, bij aanvang soms aarzelend maar gaandeweg enthousiaster, hebben geschilderd en getekend naar een 19e-eeuwse foto van modeltekenen bij Pictura; hebben gefotografeerd; gewerkt met AI en gefilmd. De resultaten van al deze inspanningen waren vanaf eind juni in Pictura te zien.

WORKSHOP BUITEN TEKENEN / TEKENEN OF GETEKEND WORDEN

Onder leiding van vier professionele kunstenaars en docenten tekenen in de open lucht. Vier zaterdagen in mei, juni, juli en augustus; totaal acht workshops voor beginnende en gevorderde tekenaars. Achtereenvolgens in de tuin van het Dordrechts Museum, rond het Biesboschcentrum, aan de Zwijndrechtse oever en die in Papendrecht. Zo'n 95 gepassioneerde amateurs schreven zich in voor één of meerdere workshops. Het resultaat van de eerste vier workshops was eind juni in de tentoonstellingszaal van Pictura te zien. In juli werd de oversteek gemaakt naar Zwijndrecht; dat het weer zich niet van zijn beste kant liet zien deelde de tekenaars niet. In augustus kon gebruik gemaakt worden van de scheepsloods en het terrein van Watersportvereniging Papendrecht. Door sluiting van de tentoonstellingszalen wegens restauratiewerkzaamheden – waarover later meer – kon er in Pictura geen vervolg komen op *Tekenen of Getekend Worden* met de werken van de deelnemers aan deze laatste vier workshops. Dankzij de inspanningen van projectleider *Buiten Tekenen* Esther van Zoelen, waren de resultaten van zowel de Zwijndrechtse, als de Papendrechtse workshops gedurende een maand in de bibliotheken van deze gemeenten te zien voor het publiek.

PENNING

Vanuit de werkgroep werd het idee geopperd om, net als bij eerdere jubilea, een penning uit te brengen ter gelegenheid van het 250-jarig bestaan. Géén klassieke, maar een penning 2.0. Het voornemen een *open call* uit te schrijven strandde in de voorbereidingsfase, waarna werkend lid Robert Jan van 't Hoff van Strij de gestileerde vorm van 'De tekenles' van Abraham van Strij ontwierp. Het is deze penning, met aan de keerzijde het door Geerten Ten Bosch ontworpen logo voor het jubileumjaar, die door de wethouder bij de opening van de Van Strij-tentoonstelling in het Dordrechts Museum in de vitrine is geplaatst.

Omdat niet iedereen een traditionele penning vond passen bij een vereniging die de blik op de toekomst richt, kwam er toch nog een eigentijdse versie van de penning; meer dan één zelfs. Na een open call mochten zeven kunstenaars hun ideeën uitwerken en hun penningen tentoonstellen in de foyer van Pictura. Het leverde eigentijdse penningen op gemaakt van de zaaddoos van judaspenning, van geknoopt touw, van textiel, gemaakt met kunstmatige intelligentie, maar ook een denkbeeldige en zelfs een verdwijnpennning.

VLAGGEN PARADE

Op een wat grijze zaterdagmiddag begin augustus werd de aandacht van het winkelend publiek getrokken door opzweepende blaas- en percussie klanken die je verwacht in zonniger oorden. De opening van de *Pictura Vlaggen Parade* werd begeleid door een energieke en swingende straatperformance van de Brassband *Earthquake* uit Rotterdam en hun danseressen. Vanaf het Scheffersplein trok de stoet – de band gevolgd door vele toeschouwers – door de Voorstraat naar Pictura, waar op het bordes met de re-enactment van een 18^e-eeuwse openingstoespraak door Abraham van Strij (Hans Spigt) de lancering van de Vlaggen Parade officieel werd. Opnieuw vergezeld door de ritmische klanken van de brassband werd het vervolg van het vlaggentraject afgelegd. Vierentwintig kunstenaars waren door organisatoren en werkende leden Ton Kraayeveld en Theun Okkerse benaderd met de vraag om een ontwerp voor een kunstwerk als vlag te maken. Hoe deze vraag werd geïnterpreteerd en uitgewerkt tot een ontwerp door de kunstenaars, was van augustus tot november op de Voorstraat tussen Scheffersplein en Boomstraat te zien.

VERHALEN VAN DORDRECHT

Het 45^e deel in de reeks Verhalen, een uitgave van Stichting Historisch Platform Dordrecht, is gewijd aan '250 jaar Teekengenootschap Pictura'. Gemeentearchivaris Teun de Bruijn dook in de archieven en tekende de geschiedenis van Pictura en haar rol in het culturele leven in Dordrecht op.

FILM 'LANG ZAL ZE LEVE!'

Op eigen initiatief en onafhankelijk geproduceerd werkten Jeanne van der Horst en werkend lid Anne-marie Strijbosch meer dan een jaar aan de film over het jubilerende Pictura. Gedurende die tijd hebben zij gesproken met rond de zestig personen die op enigerlei wijze bij Pictura betrokken zijn of waren, met politici, wetenschappers en vertegenwoordigers van andere kunstenaarsverenigingen. Het resultaat is een boeiende documentaire waarin onder andere wordt gezocht naar overeenkomsten en verschillen tussen de kunstenaarsverenigingen; wordt ingegaan op het belang van de verenigingen voor de leden; en komen vragen aan de orde als welke rol spelen kunstenaarsverenigingen in de maatschappij en hoe ziet de (nabije) toekomst eruit? Na

DE VERPLAATSING

Frans van Lent / 11.05 - 16.06.2024

PICTURA / PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

TEKENEN

OF

22.06 - 14.07.24

GETEKENEND

WORDEN

6 EDUCatieve TEKEN-PROJECTEN

MET AMBITIEUZE AMATEUR TEKENAARS

PICTURA / PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

WEGENS RESTAURATIE VAN
DE PLAFONDS IS PICTURA
T/M AUGUSTUS GESLOTEN

www.pictura.nl

PICTURA/
250 JAAR

VLAGGEN
25 KUNSTENAARS
PARADE

VOORSTRAAT NOORD

03.08-01.11.2024

02.09 —
15.09
2024

PROJECT WEKEN

Engel P-Luck
Ans Vianen
Sjoerd Westbroek
Karin de Jonge
Noëmi Hofstede

7^e EDITIE

PICTURA/PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

SALON

29.09-03.11.24

BINNEN/

BUITEN/

12/13-26/27.10

DER LEDEN

PICTURA/PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

HOW TO

Kris Limbach
Diana Roig
Pim Palsgraaf
Josué Amador
Peter Terrin
Kamila Wolszczak

16.11-22.12.24

END

PICTURA/PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

BROEKHOVEN

I AM NOT YOUR ENEMY

17.11-22.12.24

17.11-22.12.24

PICTURA/PODIUM HEDENDAAGSE KUNST
250 JAAR Voorstraat 190 Dordrecht / wo t/m zo 13-17 uur

de première van *Lang zal ze Leve* eind oktober in de reeks *Pictura Pictures* volgden nog enkele vertoningen in filmtheater De Witt. Begin februari was de documentaire te zien op TV Rijnmond.

WAT GEBEURDE ER VERDER?

Naast de vele activiteiten uit het jubileum- en reguliere programma van Pictura vonden de volgende ontvangsten en rondleidingen plaats:

- 10.02 GroenLinks, Dordrecht / ontvangst en rondleiding tentoonstelling *Huis Clos* door werkend lid/curator Ton Kraayeveld
- 25.02 Letterkundig Genootschap *Diversa Sed Una*, Dordrecht / ontvangst en rondleiding *Huis Clos* door werkend lid/curator Ton Kraayeveld
- 31.05 presentatie uitgave nr. 45 in de reeks Verhalen van Dordrecht, *250 jaar Teekengenootschap Pictura* Uitreiking eerste exemplaar aan Theun Okkerse, voormalig voorzitter Pictura
- 14/15.09: 'Open Monumentendagen Dordrecht'
- 03.10 Leden Humanistisch Verbond Drechtsteden; wandeling langs en toelichting op de *Vlaggen Parade* door Theun Okkerse, één van de organisatoren van het project. De deelnemers hebben aansluitend de *Salon der Leden* bezocht, eveneens toegelicht door Theun Okkerse
- 12.10 *Dordtse Cultuurnacht*
- 17.10: Ontvangst en bijeenkomst Cultureel Platform Dordrecht
- 22.11 Ontvangst Dordtse Makers Borrel; de maandelijkse vrijmibo voor freelancers, creatieven, kunstenaars, makers, artiesten en geïnteresseerden. Met een toelichting door Frans van Lent op de tentoonstelling *How to End*

VAN WIE KREGEN WE FINANCIËLE ONDERSTEUNING ?

Het jubileumprogramma waar we nu op terugblikken hadden we zeker niet kunnen realiseren zonder de financiële steun van een aantal subsidieverleners, waarvoor we hen uiteraard veel dank zeggen:

Wekelijkse rubriek in Dordt Centraal	volledig gesponsord door het Mediafonds Zuid-Holland
SOC/schilderproject voor senioren	subsidie van Fonds Sluyterman van Loo
Workshops Buiten Teken	subsidies gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht en Papendrecht
Penning/Penning 2.0	subsidie gemeente Dordrecht
Vlaggen Parade	subsidie gemeente Dordrecht
Film 'Lang zal ze level'	sponsoring De Lancey Foundation

Ook het Cultuurfonds en het Cultuurfonds Zuid-Holland hebben subsidies verleend aan het jubileumprogramma. De financiële steun van deze fondsen aan de programmering heeft bijgedragen aan de totstandkoming van meerdere projecten.

Dankzij de subsidie van het **Cultuurfonds**:

- tentoonstellingen, waaronder 'Escaleren' en 'How to End'
- film 'Lang zal ze level'
- muurschildering i.s.m. SOC
- Salon der Leden
- Teken als een Picturaan
- Vlaggen Parade

Het **Cultuurfonds Zuid-Holland** heeft de volgende onderdelen financieel ondersteund:

- workshops Buiten Teken
- SOC (Samen Ontwikkelen door Cultuur), coördinatie projecten
- SOC/MBO Da Vinci, educatieproject *Ik ben, Wij zijn...*; tentoonstelling zalen Pictura
- Penning/ Penning 2.0
- Pictura Pictures
- Salon der Leden
- workshop Stilleven

4 AANDACHTSPUNTEN / SPEERPUNTEN

Met een geschiedenis van tweeëneenhalve eeuw is Pictura niet meer weg te denken uit het culturele leven in Dordrecht. Het biedt een podium aan kwalitatief hoogwaardige hedendaagse kunst in alle verschijningsvormen. Gratis toegankelijk voor eenieder die er kennis van wil nemen. Maar Pictura wil meer zijn dan een tentoonstellingsruimte op zich. Een energieke plek voor onderzoek, waar de samenhang én het contrast tussen kunstuitingen wordt gezocht; voor experiment en voor reflectie; waar grenzen worden opgezocht en zo nodig aan voorbijgegaan; waar jonge kunstenaars zich kunnen ontplooien; waar ervaringen worden gedeeld en discussies over (de ontwikkeling van) kunst plaatsvinden. Een ontmoetingsplek voor kunstenaars onderling en voor kunstenaars en hun publiek. De beleidspunten die het bestuur van belang acht voor de continuïteit van Pictura raken aan de speerpunten die de gemeente Dordrecht als subsidieverstrekker hanteert, zoals:

TALENTONTWIKKELING

Om je te kunnen ontplooien als jong en/of beginnend kunstenaar moet je ervaring opdoen, kunnen experimenteren en je talenten kunnen onderzoeken én kunnen tonen aan publiek. Pictura vindt het belangrijk om met deze kunstenaars te werken en hen een podium te bieden aan het begin van hun kunstenaarschap. Reden waarom de EXPERIMENTELE PROJECTWEEKEN een vast onderdeel in de programmering vormen. De opzet van de projectweken is helder en uitdagend. Vijf kunstenaars werken en experimenteren gedurende twee weken in situ in Pictura. Bij aanvang zijn de zalen volledig leeg; al (onder)zoekend, elkaar bevragend, ervaringen delend, reflecterend, werken ze toe naar een eindresultaat, begeleid door mentoren. Gedurende het gehele proces zijn bezoekers welkom. Zij kunnen met de kunstenaars in gesprek gaan en het gehele maakproces van een kunstwerk/performance volgen tot en met het eindresultaat: de presentatie aan het publiek na veertien intensieve dagen.

DIVERSITEIT, INCLUSIE, KANSENGELIJKHEID

Vanaf de oprichting in 1774 is Pictura een vereniging waar in principe iedereen welkom is. Onderscheid op grond van huidskleur, origine, geloof, geslacht of gender, dan wel seksuele voorkeur wordt niet gemaakt. Noch bij de samenstelling van het tentoonstellingsprogramma, noch bij de invulling van vacatures voor bestuur, commissies en 'werkvloer'. Kandidaat-leden worden geballoteerd op basis van de kwaliteit van hun werk en de ontwikkeling die ze door maken in hun vak. Pictura wil een maatschappelijk relevante organisatie zijn, wat betekent dat waarden als diversiteit, inclusie en kansengelijkheid continu de aandacht hebben van het bestuur.

PUBLIEKSVERBREIDING / BIJDRAGE LEVENDIGE STAD

Met een gevarieerd programma aan tentoonstellingen, performances, presentaties, films, interviews spant Pictura zich in om (ontwikkelingen in de) actuele hedendaagse kunst bij een breed publiek onder de aandacht te brengen en hen te stimuleren tot een bezoek of deelname aan een activiteit. Veel media hebben aandacht besteed aan de uiteenlopende projecten die gedurende dit jubileumjaar zowel binnen, als buiten de muren van Pictura hebben plaatsgevonden. De eerder genoemde samenwerkingsverbanden met wijken, straten, scholen, filmhuis, musea en met kunstenaarsverenigingen elders in het land benadrukt de maatschappelijke relevantie van Pictura. Bijkomend gevolg van deze samenwerking was dat bezoekers die voorheen de weg naar onze tentoonstellingszalen nog niet wisten te vinden, nu wel over de drempel kwamen. De (gezamenlijke) activiteiten in het jubileumjaar leverden enthousiasme en energie op in brede kring, niet alleen binnen de vereniging.

Pictura zal blijven zoeken naar samenwerking en zich blijven inzetten om een bijdrage te leveren aan het culturele klimaat en daarmee aan de identiteit en levendigheid van de stad. Dat dit moet gebeuren binnen de grenzen van het voor ons (financieel) haalbare, spreekt vanzelf.

DUURZAAMHEID

In de dagelijkse bedrijfsvoering wordt de factor 'duurzaamheid' nadrukkelijk meegewogen in de besluitvorming. Maar ook in minder voorkomende gevallen wordt het thema niet uit het oog verloren. Zo is bij de volledige herinrichting van de barruimte in Pictura veel materiaal hergebruikt. Het hout werd bijvoorbeeld gebruikt om een geheel nieuwe kastenwand voor boeken en kunstobjecten te realiseren.

In kunstuitingen komen onderwerpen als duurzaamheid en klimaatverandering ook naar voren; soms heel nadrukkelijk, soms subtiel.

SalonBuiten route 1: Frits van der Horst: Het Magazijn / Niki Murphy & Mirjam Abraas: Riedijk / Christina de Vos: Wijnstraat

Nico Parlevliet: tuin Dordrechts Museum / Jan Barel: Gravenstraat

Lynda Deutz: etalage Riedijk / Astrid Moors: etalage Wijnstraat / Ingrid Adriaans: Weeshuis Theater

SalonBuiten route 2: Geerten Ten Bosch & Ton Kraayeveld: kelder Pictura / Karin de Visser: Vest

Karel Kindermans: Stadhuisplein / Niels Vrijdag: Hofstraat / Erwin Keustermans / Hofstraat

Evelien de Jong: etalage Jouwinkel / Ton van Dalen: etalage Voorstraat West

In eerdere verslagen is al benadrukt dat het reduceren van het energieverbruik voor de gebruiker van een monumentaal pand, als ook dat van Pictura, een flinke uitdaging is. In een voorlopige planning van de gemeente, eigenaar van het gebouw, staat een zogenaamde energiecheck voor 2025 op de rol. Deze check kan wellicht duidelijk maken of er toch nog mogelijkheden zijn voor Pictura om als huurder het energieverbruik verder te beperken, of dat reductie alleen mogelijk is door bouwkundige en/of installatietechnische ingrepen door de eigenaar.

5 BALLOTAGECOMMISSIE

Naast podium voor hedendaagse kunst en cultuur is Pictura een vereniging van beeldend kunstenaars die open staat voor nieuwe leden. Deze potentiële nieuwe leden worden geballoteerd door de ballotagecommissie. De commissie beoordeelt aanvragen op grond van door de potentiële leden overlegde documentatie waarbij gekeken wordt naar onderzoekende houding, ontwikkeling en kwaliteit van het werk, gegevens over het kunstenaarschap en motivatie voor het lidmaatschap van Pictura.

Om de mogelijkheid tot inschrijving gedurende het jaar te spreiden hanteren we sinds 2023 drie inschrijfdata te weten: 30 april, 31 augustus en 31 december voor kandidaat leden. De commissie komt binnen twee maanden na genoemde data bijeen en doet schriftelijk verslag van de bevindingen aan het bestuur. Dat informeert de kandidaat leden. Naast bovengenoemde wijze is er aparte mogelijkheid voor jonge vakgenoten, die tot twee jaar terug een HBO kunstopleiding hebben afgerond, om tegen gereduceerd tarief een aspirant-lidmaatschap van twee jaar aan te gaan. Bij verlenging volgt dan ballotage volgens de gebruikelijke procedure.

De commissie zint al geruime tijd op andere methodes naast het aspirant-lidmaatschap om met name jongeren te enthousiasmeren voor een lidmaatschap, waartoe in 2024 onder meer tijdens de (open-call) projectweken aan net afgestudeerde gegadigden een gerichte oproep werd gedaan. Onder wisselend voorzitterschap bestond de ballotagecommissie in 2024 uit de volgende leden: Rick Koren, Inez Odijk, Chiel Vluggen, Jolanda Linssen en Anja de Jong (tevens aanspreekpunt).

In 2024 kwam de commissie drie keer bijeen om totaal elf aanmeldingen te bespreken, waarbij 8 nieuwe werkende leden door Pictura zijn aangenomen, daarnaast meldde zich een aspirant-lid. Ook keerden, in overleg met de commissie en geïnspireerd door Pictura's vernieuwde energie en uitstraling tijdens dit jubileumjaar, drie 'oud'-leden (die tijdens corona hadden opgezegd) terug naar de vereniging.

6 PUBLIEKSBEREIK

Het aantal bezoekers dat dit jaar tentoonstellingen, performances, kunstenaarsgesprekken en -presentaties, film of andere activiteiten in Pictura bezocht is opnieuw toegenomen en bedroeg 7.272. Een flinke verhoging ten opzichte van het jaar 2023 en daarmee zet de stijging van de afgelopen jaren – na de pandemie – zich voort. Vermeld moet worden, dat in bovenstaande telling het aantal bezoekers aan projecten over en/of in samenwerking met Pictura die buiten onze eigen tentoonstellingszalen hebben plaatsgevonden, niet is meegerekend omdat we daar geen zicht op hebben. Uitzondering hierop vormen de bezoekers aan de door Pictura georganiseerde Salon Buiten 1 en 2, daar werden respectievelijk 705 en 426 belangstellenden geteld.

Pictura wil de verbinding zoeken met (haar) bezoekers, de stad en de regio. Om de aandacht van (potentieel) belangstellenden te trekken is de keuze voor de juiste communicatiemiddelen essentieel. Om een zo breed mogelijk publiek te bereiken wordt zowel van meer 'traditionele', als van digitale kanalen gebruik gemaakt: affiches, uitnodigingen per post en mail, persberichten, de website, de digitale nieuwsbrief, Facebook, Instagram en online agenda's. Het Pictura/Blad verscheen drie keer tijdens het verslagjaar.

Zoals gezegd manifesteert Pictura zich ook digitaal. Maar technische ontwikkelingen gaan snel en dat betekent dat we alert moeten blijven op noodzakelijke verbeteringen, zeker om jonge(re) doelgroepen vlot en adequaat te bereiken. Eind van het jaar is een begin gemaakt met een nieuw ontwerp voor de website; Sancho de Freijtas, assistent zakelijk leider, werkt dit in 2025 verder uit. Ook het functioneren van de sociale media zullen dan aan een kritische blik worden onderworpen.

Voor alle tentoonstellingen maakt grafisch ontwerper en werkend lid Marleen Oud (niet vrouwen a.u.b.) de affiches en uitnodigingen. De affiches worden in Dordrecht verspreid; uitnodigingen worden door heel Nederland verstuurd. Daarnaast worden digitale uitnodigingen gemaild naar onze leden en relaties. Voor bezoekers die geïnteresseerd zijn in de programmering van Pictura, is er een inschrijfformulier beschikbaar bij de entree. Hierop kunnen zij aangeven op de hoogte gehouden te willen worden via de nieuwsbrief. Ook via de website kan men zich aanmelden. Regelmatig levert dit nieuwe aanmeldingen op.

Het totaal aantal bezoekers in 2024 bedroeg 7.272

ten opzichte van 5.286 in 2023

4.698 bezoekers in 2022

3.424 bezoekers in 2021

2.987 bezoekers in 2020

6.418 bezoekers in 2019

unieke **website** bezoekers: **8506** (gemiddeld 700 per maand, met piek van 1600 rondom Salon der Leden)
ontvangers **nieuwsbrief** Pictura: **1093**

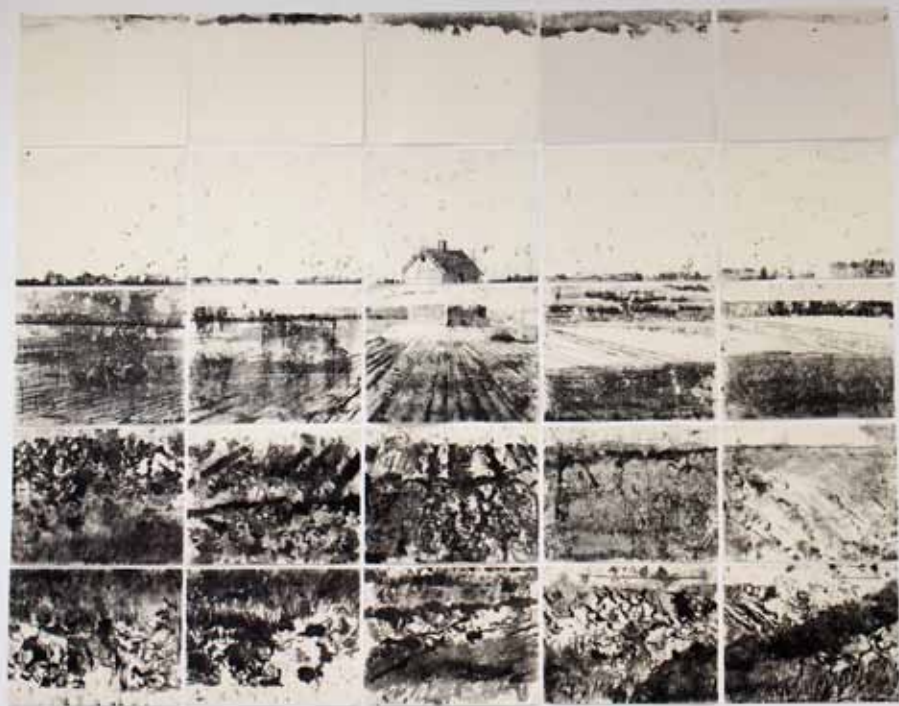
7 ACTIVITEITEN & EDUCATIE

Op welke locatie in de stad Pictura sinds haar oprichting ook gevestigd was, het bleef altijd een plek waar kunstenaars en bezoekers naar toe trekken. Om elkaar te ontmoeten; om te exposeren of geraakt te worden door het getoonde; te inspireren of geïnspireerd te worden; om te zoeken naar vernieuwing of om ervaringen te delen. In 2024 kon dit bij de volgende activiteiten:

OPENINGEN

- 21.01 ESCALEREN, EXPERIMENTELE PROJECTWEEKEN XL – de start van het jubileumjaar
- 03.02 HUIS CLOS – de blik naar binnen gericht
openingswoord door Hans Jansen Manenschijn, voorzitter Pictura
- 03.02 LYRISCHE ABSTRACTIE 1 – licht, warmte, oneindigheid, duisternis, koude, vergankelijkheid
openingswoord door Hans Jansen Manenschijn
- 23.03 WEEFSEL VAN VERHALEN – Het huis van mijn herinneringen; Silent Sirens
openingswoord door Landa van Vliet
- 23.03 LYRISCHE ABSTRACTIE 2 – duisternis, koude, vergankelijkheid, licht, warmte, oneindigheid
openingswoord door Theun Okkerse
- 11.05 DE VERPLAATSING
openingwoord door Akmar, kunstenaar en jurylid van de Picturaprijs 2022
Naast wekelijkse presentaties van gastkunstenaars in de Derde Zaal, werden in de nieuwe boekenbar videowerken getoond van Topp & Dubio, Ienke Kastelein, Nico Parlevliet, Banketje en Martine Viale.
- 22.06 TEKENEN OF GETEKEND WORDEN
openingswoord door Helen Hietbrink
een tekenworkshop en de eenmalige vertoning van de film over de Staat
- 03.08 PICTURA VLAGGEN PARADE
openingswoord door kunstschilder Abraham van Strij – alias Hans Spigt – vanaf het bordes de parade werd opgeluisterd door brassband Earthquake
- 01.09 PENNING 2.0
opening met een voordracht van Kim Streur en een performance van Marieke Gelissen
- 15.09 EXPERIMENTELE PROJECTWEEKEN # 7
openingswoord Geerten Ten Bosch
- 28.09 SALON DER LEDEN / SALON BINNEN
feestelijke opening door Geerten Ten Bosch en Marleen Oud
aansluitend hapjes-buffet verzorgd door Sabato, Amsterdam
- 16.11 HOW TO END
de opening vond plaats in de vorm van een klein performance festival
- 17.11 I AM NOT YOUR FRIEND, I AM NOT YOUR ENEMY
openingswoord door Hans Jansen Manenschijn en Ailen Meester, kunstenaar en dichter

Wim van Broekhoven / I am not your friend, I am not your enemy

Diana Roig, Josué Amador & Kamila Wolszczak / How to End

FINISSAGES & KUNSTENAARSGESPREKKEN

- 21.01 ESCALEREN, EXPERIMENTELE PROJECTWEEKEN XL
feestelijke afsluiting met een vijftal performances
- 10.03 HUIS CLOS
Alexa Meyerman, Roderick Laperdix, Aalt van de Glind, Ilja den Hollander, Hamid El Kanbouhi en curator Ton Kraayeveld in gesprek met Hans Spigt
- 28.04 WEEFSEL VAN VERHALEN
muziek performance door Gerwin: elektronische synthpop met energieke zang en donkere teksten
- 28.04 LYRISCHE ABSTRACTIE 2 – duisternis, koude, vergankelijkheid, licht, warmte, oneindigheid
vertoning film *Willem de Kooning at Work*
Deze film is vertoond vanwege verwantschap in opvatting en vormgeving in meer of mindere mate met het werk van de exposanten en het onverbloemde Rotterdamse karakter (*niet lullen maar poetsen*) dat de film ademt.
- 16.06 DE VERPLAATSING
performance door de Italiaanse kunstenaar Manuela Macco
- 03.11 SALON DER LEDEN
uitreiking van de PicturaPrijs en de Publieksprijzen toegekent voor werk in de Salon Buiten.
- 22.12 I AM NOT YOUR FRIEND, I AM NOT YOUR ENEMY
Frans van Lent in gesprek met Wim van Broekhoven
- 22.12 HOW TO END
muzikale performance Josué Amador
Frans van Lent in gesprek met Peter Terrin, Diana Roig en Josué Amador

DUOTOON

Onder de titel DUOTOON organiseert Pictura jaarlijks een aantal kunstenaarspresentaties. De opzet is eenvoudig: twee werkende Picturaleden presenteren, onafhankelijk van elkaar, in een zelf gekozen vorm, hun werk. De opzet leidt vaak tot bijzondere combinaties en interessante tegenstellingen. Uiteraard krijgt het publiek de gelegenheid om vragen te stellen, wat vaak leidt tot boeiende discussies. De vier presentaties die dit jaar plaatsvonden:

- 27.01 Harry Schumacher / Lotte Werkema
- 30.03 Vera Harmsen / Marie Claire Gillings
- 29.06 Lise Sore / Jan Barel
- 09.11 Tamara Jungnickel / Maartje Meerman

8 WERK IN UITVOERING

Het kon niet over het hoofd worden gezien. Dit jaar werden een aantal ruimten in Pictura flink onder handen genomen.

METAMORFOSE VAN DE BAR/FOYER

Het voelde niet goed, de sfeer van de ruimte paste niet echt bij Pictura. Meer bar dan ontmoetings-, informatie- dan wel verdiepingsruimte. We wilden het anders. Het moest een ruimte worden met een warmere uitstraling, uitnodigender, een plek om plaats te nemen met elkaar om bij te praten, of alleen aan de leestafel om je te verdiepen in een kunstboek uit een nieuwe, wandvullende boekenkast. Een multifunctionele ruimte ook, voor presentaties, lezingen, films, muziek, poëzie, enzovoort. Het ontwerp werd gemaakt door architect Esther Schoonhoven, in overleg met de barcommissie. In de loop van 2023 startte kunstenaar Ton Haring met de uitvoering. Geen vierkante centimeter in de ruimte bleef onberoerd; er werd ontmanteld, gezaagd, getimmerd, bekabeling getrokken, stekkerdozen geplaatst, gesausd en geleverd. Er werden meubels gemaakt en verlichting aangelegd. En na een laatste intensieve schoonmaak – in de zomer werd het stucwerk in de Foyer ook gerestaureerd – kon vóór de officiële jubileumdatum de nieuwe bar/foyer volledig in gebruik genomen worden.

RESTAURATIE STUCWERK

Het eeuwenoude stucwerk van de plafonds in de Grote Zaal en van de Foyer waren toe aan onderhoud. Een klus die door professionals met kennis van zaken moet worden uitgevoerd. De gemeente, als eigenaar

van het pand verantwoordelijk voor onderhoud van gebouw gebonden zaken, had 'Bergh Beheer en Onderhoud' de opdracht verstrekt. En dus werden, na onderling overleg, tussen 15 juli en 31 augustus de deuren van Pictura gesloten, de materialen binnengebracht en de steigers de zaal ingerold, waarna restaurator Miquel van Schoonhoven en zijn teamleden Joline Brussel en Gloria Juric aan de slag gingen. In Pictura/Blad 02/2024 deed Miquel verslag van het restauratieverloop.

MET DANK AAN

Cultuurfonds Zuid-Holland
Cultuurfonds
Gemeente Dordrecht
Mediafonds Zuid-Holland
Fonds Sluyterman van Loo
gemeente Zwijndrecht
Gemeente Papendrecht
De Lancey Foundation

plafond restauratie / Grote Zaal en Foyer

